

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

2. søndag i treenighetstiden, søndag 11. juni 2023

Prekentekest: Matteus 3:11-12

Lesetekst I: Tit 3:4-7

Lesetekst II: 2. Mos 14:15-22

Renselse, dom og frelse

Gjennom vannet

Tre tekster som omhandler eller alluderer til vann leses denne søndagen – Om Israelfolkets tørrskodde vandring gjennom Rødehavet, om Johannes-dåpen og om badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd.

Vann-motivet i Bibelen utvikles helt fra dens andre vers, hvor vi leser at Guds Ånd svedde over vannene før skapelsen. Vann er derfor knyttet til mørket og kaoskreftene som hersket før Gud skaper jorden og gir den orden. Ved vannet dømmer Gud jorden under syndefloden, men ved det samme vannet frelser han også Noah og hans familie i arken (Hebr: Teba), et motbilde på dåpen (1. Pet 3:21). Bildet forsterkes når Moses, 3 måneder gammel, legges i en kurv (Hebr: Teba) på Nilen. Moses går ned i vannet som en dødsdømt slave, men når han kommer opp, er han en del av kongefamilien (2 Mos 2).

På samme måte frelser også Gud Israelfolket gjennom vann når han leder dem gjennom Rødehavet, hvor de blir «døpt til Moses» (1. Kor 10:2).

Gud hylles også gjennom GT for å være den Gud som leder gjennom nettopp vann (Jes 43:2).

Ut fra disse tekstene og andre, dannes også en forventning om at også Messias skal frelse gjennom vann, og under Johannes Døperens virke kommer fariseere fra Jerusalem for å undersøke om ikke han kan være Messias. Når han svarer negativt, spør de om hvorfor han døper hvis han hverken er Messias, Elia eller profeten (Joh 1:25). Hos Johannes er det dette spørsmålet som fremkaller et lignende svar som det vi har i evangelieteksten for denne søndagen.

Johannes peker mot en annen, som skal være både sterkere og mer verdig. Der Johannes døper med vann til omvendelse, skal denne andre døpe med Den Hellige Ånd og ild.

Gjennom ilden

Vann til renselse for rituell urenhet var kjent for tilhørerne fra Moseloven, men ild brukes til rituell rensing i kun ett tilfelle: Når Israelfolket skulle rens krigsbyttet de hadde tatt fra midianittene (4. Mos 31). I Talmud forklares dette med at kokeredskaper brukt av hedninger

til å tilberede mat som ikke er kosher, må renses med «sterkere lut» enn bare rensesvann (Sanhedrin 39a:15, Pesachim 44b:13).

Når Johannes sier til fariseerne at han som kommer etter skal døpe med ild, er det derfor nærliggende å tolke det til at renselsen han skal gi er grundigere enn den renselsen som er med vann alene. Kanskje til og med grundig nok til å rense hedningene?

Ilden taler også om Guds hellighet, og om dom, og derfor avsluttes tekstavsnittet med at Johannes understreker alvoret i budskapet. For å skille kornet fra agnene, dvs. det ufordøyelige skallet som omgir selve kornfrøet, ble kornet kastet opp i luften med en kasteskivl. Kornet falt rett ned, mens agnene, som manglet tyngde, ble tatt av vinden. Det gode kornet blir tatt vare på, men agnene brennes opp.

Eyvind Volle

Pastor, Immanuelkirken, Tel Aviv

eyvind@jointministry.org